

ŞƏHƏR MERLƏRİNİN RAZILAŞMASI

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, iqlim Dəyişikliyi üzrə Hökumətlərarası Komissiya iqlim dəyişikliyi bir reallıq kimi qəbul etmiş və buna böyük dərəcədə enerjinin insan fəaliyyəti üçün istifadəsinin səbəb olduğunu təsdiq etmişdir;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, Aİ 9 Mart 2007-ci il tarixində Dəyişən Dünya üçün Enerji Tədbirləri kompleksini qəbul etmiş, enerji səmərəliliyinin 20% artırılması və bərpa olunan enerji mənbələrinin payının 20% yüksəldilməsi yolu ilə 2020-ci ilə qədər CO₂ emissiyalarını 20% azaltmaq üçün birtərəfli öhdəlik götürmüşdür;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, Avropa İttifaqının Enerji Səmərəliliyi: Potensialın Reallaşdırılması üçün Fəaliyyət Planında "Şəhər Merlərinin Razılaşması" prioritet istiqamətlərdən biri kimi irəli sürülür;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, çoxpilləli idarəetmə iqlim dəyişikliyinə qarşı görülməli tədbirlərin effektivliyini artırmaq üçün səmərəli vasitə hesab olunduğundan, Avropa İttifaqı Regionlar Komitəsi yerli və regional qüvvələrin birləşdirilməsi ehtiyacını vurğulayır və beləliklə, regionların Merlərin - Şəhər icra hakimiyyəti başçılarına Razılaşmasına cəlb olunmasını təşviq edir;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, biz enerji səmərəliliyinin artırılması zərurəti ilə əlaqədar olaraq Leypsiç Xartiyasının Avropa şəhərlərinin davamlı inkişafı haqqında tövsiyələrinə əməl etməyə hazırıq;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, biz hal-hazırkı şəhər davamlılığı səylərinin əksəriyyətinin əsaslandığı Olborq öhdəlikləri və Yerli 21 proseslərinin mövcudluğundan xəbərdarıq;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, yerli və regional hakimiyyət orqanları global istiləşmə ilə mübarizə məsuliyyətini dövlətlərlə bölüşürlər və digər tərəflərin öhdəliklərindən asılı olmayaraq bu sahədə müstəqil öhdəlik daşımalıdırlar;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, kiçik və böyük şəhərlərin əhalisi enerji istifadəsindən irəli gələn istixana qazı emissiyalarının yarısından çoxuna görə birbaşa və ya dolayısı ilə (vətəndaşlar tərəfindən istifadə olunan məhsul və xidmətlər vasitəsilə) məsuliyyət daşıyır;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, Aİ-nin emissiyaların azaldılması öhdəliyinin yerinə yetirilməsinə yalnız yerli subyektlərin və vətəndaşların ayrı-ayrılıqda və birgə iştirakı ilə nail olmaq mümkündür;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, en yaxın rəhbərliyi təmsil edən yerli və regional hakimiyyət orqanlarının aksiya keçirməsi və vətəndaşlara nümunə göstərməsi zəruridir;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, enerji tələbatı və bərpa olunan enerji mənbələri ilə əlaqədar və iqlim pozuntuları məsələsinin həlli üçün zəruri fəaliyyətlərin əksəriyyəti yerli hakimiyyət orqanlarının səlahiyyət dairəsinə aid olur və ya bu orqanların dəstəyi olmadan yerinə yetirilməsi mümkün olmur;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, Aİ-yə Üzv Dövlətlər istixana qazı emissiyalarının azaldılması öhdəliklərini yerinə yetirməsinə yönəlmiş yerli səviyyəli, mərkəzsizləşdirilmiş effektiv fəaliyyətdən fayda götürə bilərlər;

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ, Avropanın yerli və regional hakimiyyət orqanları global istiləşmənin səbəblərini şəhərlərin davamlı mobilliyi kimi enerji səmərəliliyi proqramları və bərpa olunan enerji mənbələrinin mənimsənilməsi əsasında azaldırlar;

BİZ, ŞƏHƏR MERLƏRİ AŞAĞIDAKI ÖHDƏLİKLƏRİ ÜZƏRİMİZƏ GÖTÜRÜRÜK:

F Mandatlarımıza müvafiq fəaliyyət sahələrində Davamlı Enerji üzrə Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi vasitəsilə, CO₂ emissiyalarının 2020-ci ilə qədər azı 20% azaldılması ilə əlaqədar Aİ tərəfindən müəyyən edilmiş **vəzifələri yerinə yetirməklə məhdudlaşmamaq**. Öhdəliklər və Fəaliyyət Planı müvafiq prosedurlarımız əsasında təsdiq ediləcək;

Davamlı Enerji Fəaliyyət Planının başlanğıc nöqtəsi kimi əsas **emissiya kadastrının hazırlamaq**;

Hər birimiz Merlərin razılaşmasını imzaladıqdan sonra bir il ərzində **Davamlı Enerji üzrə Fəaliyyət Planını təqdim etmək**;

Zəruri tədbirlərin görülməsi üçün kifayət qədər insan resursunun cəlb edilməsi daxil olmaqla **şəhər strukturunda uyğunlaşdırmaların aparılması**;

Coğrafi regionlarımızdakı **vətəndaş cəmiyyətini** məqsədlərə nail olmaq üçün zəruri siyasət və tədbirləri əks etdirən **Fəaliyyət Planının hazırlanmasında iştirak üçün səfərbər etmək**. Fəaliyyət planı hər bir ərazi vahidində hazırlanacaq və imzalandıqdan sonra bir il ərzində Merlərin Razılaşması katibliyinə təqdim ediləcək;

Fəaliyyət planı təqdim edildikdən sonra azı iki ildə bir dəfə qiymətləndirmə, monitoring və nəzarət məqsədilə **işin yerinə yetirilməsi haqqında hesabat təqdim etmək**;

Təcrübə və biliklərimizi digər ərazi vahidləri ilə **bölüşmək**;

Avropa Komissiyası və digər maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıqda **Enerji günləri və ya Şəhər Razılaşma Günləri təşkil etmək**, beləliklə vətəndaşlar üçün enerjidən daha səmərəli istifadənin üstünlüklərindən birbaşa və ya dolay yolla faydalanmaq imkanı yaratmaq, eləcə də yerli mətbuat orqanlarını Fəaliyyət Planına daxil edilmiş tədbirlər barədə müntəzəm qaydada məlumatlandırmaq;

Aİ Merlərinin Avropada davamlı enerji məsələlərinə həsr olunmuş **konfransında iştirak etmək və konfransın işinə töhfə vermək**;

Razılaşmanın ideyasını müvafiq qaydada yaymaq, ələlxüsus da başqa merlərin Razılaşmaya qoşulmasına töhfə vermək;

Aşağıdakı hallarda əvvəlcədən katiblikdən yazılı bildiriş almaq şərti ilə **Razılaşmaya üzvlüyümüze xitam verilməsi ilə razılaşmaq**:

i) Razılaşma rəsmi şəkildə imzalandıqdan sonra bir il ərzində Davamlı Enerji üzrə Fəaliyyət Planını təqdim edə bilmədiyimiz halda;

ii) Fəaliyyət planının yerinə yetirilməməsi və ya tam yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar olaraq Fəaliyyət planında CO₂ emissiyalarının azaldılması ilə bağlı müəyyən edilən ümumi məqsədlərə riayət edilmədikdə;

iii) növbəti iki hesabat dövründə hesabatın təqdim edilə bilməməsi halında.

BİZ, MERLƏR AŞAĞIDAKILARI TƏSDİQ EDİRİK:

Monitoring və qiymətləndirmə alətlərinin, ərazi vahidləri arasında nou-hau və uğurlu tədbirlərin genişləndirilməsinə və gücləndirilməsinə xidmət edən alətlərin büdcə çərçivəsində tətbiqi daxil olmaqla, **Avropa Komissiyasının texniki və stimullaşdırıcı dəstək strukturunu reallaşdırmaq və maliyyələşdirmək qərarı**;

Avropa Komissiyasının AI Merlərinin Avropada davamlı enerji məsələlərinə həsr olunmuş **illik konfransını koordinasiyanı nəzərdə tutan rolunu**;

Avropa Komissiyasının iştirakçı ərazi vahidləri arasında **təcrübə mübadiləsinə** töhfə verilməsi, iqlimin mühafizəsi sahəsində yerli hakimiyyət orqanlarının rolunu dəstəkləyən cari tədbir və şəbəkələri ilə əlaqələndirilmək üçün yolgöstərici tövsiyələrin və nümunələrin təmin edilməsi **niyyətini təsdiq edən bəyanatını**. Bu nümunələr Cari Razılaşmanın ayrılmaz hissəsi olmalı və əlavələrdə öz əksini tapmalıdır;

Xüsusi Davamlı Enerji Avropa loqotipinin istifadəsi və Komissiyanın kommunikasiya vasitələrinin köməyi ilə təbliğat vasitəsilə Razılaşmada iştirak edən **şəhər və rayonların tanınması və əhalinin nəzərinə çarpdırılması üçün Avropa Komissiyası tərəfindən göstərilən dəstək**;

AI-də yerli və regional hakimiyyət orqanları tərəfindən təmsil edilən **Regionlar Komitəsinin** razılaşma və onun məqsədlərinə güclü dəstəyi;

Razılaşmaya dəstək verən Üzv dövlətlərin, regionların, əyalətlərin, məsləhətçi şəhərlərin və digər **institusional strukturların** bu Razılaşmada müəyyən edilən şərtləri yerinə yetirə bilməsi üçün daha kiçik bələdiyyələrə göstərdiyi yardım;

BİZ, MERLƏR DƏVƏT EDİRİK:

Avropa Komissiyasını və dövlətləri biz, Razılaşma iştirakçılarında Davamlı Enerji Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsində kömək göstərəcək birgə fəaliyyət sxemi və sistemli dəstək strukturları yaratmağa;

Avropa komissiyasını və dövlətləri Razılaşma ilə bağlı fəaliyyətləri müvafiq dəstək proqramlarında prioritet kimi nəzərdən keçirməyə, öz məqsədləri çərçivəsində yerli səviyyədə siyasət və maliyyələşdirilmə sxemlərinin hazırlanması ilə əlaqədar şəhərləri məlumatlandırmağa və hazırlıq işlərinə cəlb etməyə;

Avropa Komissiyasını Fəaliyyət Planı çərçivəsindəki vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə yardım məqsədi ilə maliyyə mexanizmlərinin yaradılması üçün **maliyyə subyektləri ilə danışıqlar aparmağa**;

Dövlətləri yerli və regional hakimiyyət orqanlarını Enerji Səmərəliliyi üzrə Fəaliyyət Planlarını və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Fəaliyyət Planlarının hazırlanmasına və həyata keçirilməsinə cəlb etməyə;

Avropa Komissiyasını və dövlətləri Davamlı Enerji Fəaliyyət Planının artıq razılaşdırılmış və gələcəkdə global səviyyədə, eləcə də BMT-nin İqlim Dəyişikliyi haqqında Çərçivə Sazişi (İDÇS) ilə bağlı Tərəflər arasında razılaşdırıla biləcək prinsiplər, qaydalar və şərtlər əsasında yerinə yetirilməsinə dəstək verməyə. CO₂ emissiyalarının azaldılmasında aktiv iştirakımız həmçinin daha yüksək global hədəfin müəyyən edilməsi ilə nəticələnə bilər.

BİZ, MERLƏR DİGƏR YERLİ VƏ REGIONAL HAKİMİYYƏT ORQANLARINI MERLƏRİN RAZILAŞMASI TƏŞƏBBÜSÜNƏ QOŞULMAĞA ÇAĞIRIR, HƏMÇİNİN BAŞQA MARAQLI TƏRƏFLƏRİ RAZILAŞMAYA TÖHFƏ VERMƏYƏ DƏVƏT EDİRİK.

Qeyd: Əlavə üçün növbəti səhifəyə baxın.

ƏLAVƏ

1. Yerli hakimiyyət orqanlarının işlərin həyata keçirilməsində rolu

Enerji səmərəliliyinin artırılmasına yönəlmiş tədbirlər, bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı layihələr və digər fəaliyyətlər yerli və regional hakimiyyət orqanlarının müxtəlif fəaliyyət istiqamətlərinə daxil edilə bilər.

- xidmətlərin istehlakçıları və təchizatçıları

Yerli hakimiyyət orqanları, məsələn, isitmə və işıqlandırma məqsədi ilə xeyli enerji sərf edən binalarda fəaliyyət göstərirlər. İctimai binalarda enerjiyə qənaət proqramlarının və tədbirlərinin tətbiq edilməsi ilə əhəmiyyətli dərəcədə qənaətə nail olmaq olar.

Yerli və regional hakimiyyət orqanları həmçinin ictimai nəqliyyat və küçələrin işıqlandırılması kimi xeyli enerjinin sərf edildiyi xidmətlər göstərirlər ki, bu sahədə işlərin təkmilləşdirilməsi mümkündür. Hətta bu xidmətlərin müqavilə əsasında başqa təchizatçılara həvalə edildiyi hallarda belə, xidmət və satınalma müqavilələri vasitəsilə enerji sərfinin azaldılması tədbirləri həyata keçirilə bilər.

- planlaşdırıcı, tərtibatçı və tənzimləyicilər

Torpaqdan istifadənin planlaşdırılması və nəqliyyat sistemlərinin təşkili əksər yerli və regional hakimiyyət orqanlarının öhdəlikləri sırasındadır. Şəhərin nizamsız şəkildə genişlənməsinin qarşısının alınması kimi şəhər inkişafı ilə əlaqəli strateji qərarlar nəqliyyat vasitələrinin enerji sərfini azalda bilər.

Yerli və regional hakimiyyət orqanları çox vaxt tənzimləyici rolunu oynaya bilərlər, məsələn enerji səmərəliliyi standartları və ya yeni binalarda bərpa olunan enerji mənbələrinin tətbiqi ilə bağlı şərtlər müəyyən etməklə.

- məsləhətçi, həvəsləndirici və nümunə götürmək üçün örnək

Yerli və regional hakimiyyət orqanları əhalinin, müəssisələrin və digər maraqlı tərəflərin enerjiddən daha səmərəli istifadə üsulları barədə məlumatlandırılmasına və həvəsləndirilməsinə xidmət edə bilərlər. Məlumat və maarifləndirmə tədbirləri geniş ictimaiyyətin davamlı enerji inkişafı siyasətini dəstəkləməyə cəlb edilməsi üçün mühüm əhəmiyyətə malikdir. Uşaqlar enerjiyə qənaət və bərpa olunan enerji ilə bağlı layihələr üçün mühüm auditoriya hesab edilir: onlar dər zamanı öyrəndiklərini məktəbdən kənar da yayacaqlar. Dövlətin davamlı enerji tədbirlərində nümunəvi rol oynaması və örnək kimi çıxış etməsi də az əhəmiyyət daşıyır.

- istehsalçı və tədarükçü

Yerli və regional hakimiyyət orqanları yerli səviyyədə enerji hasilatını və bərpa olunan enerji mənbələrdən istifadəni təşviq edə bilərlər. Rayon isitmə sistemlərində biokütlənin istifadə olunduğu kombine edilmiş istilik və elektrik enerjisi hasilatının tətbiqi buna (KİE) yaxşı nümunə ola bilər. Yerli və regional hakimiyyət orqanları həmçinin yerli təşəbbüslərə maliyyə dəstəyi göstərməklə, vətəndaşları bərpa olunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsinə təşviq edə bilərlər.

2. Mükəmməllik nümunələri (MN)

Şəhər şəraitində davamlı enerji inkişafı konsepsiyasının uğurla həyata keçirilməsi sahəsində dünyəvi örnək kimi çıxış edən təşəbbüslər və proqramlar «Mükəmməllik nümunələri» kimi qəbul edilir. MN nümayəndələri Razılaşmanı əsas götürməklə, müvafiqlik və münasiblik çərçivəsində analoji yanaşmalarının həyata keçirilməsi üçün öz təcrübələrini şəhərlərlə bölüşmək, məlumatın ötürülməsi yolu ilə qabaqcıl təcrübənin yayılmasına töhfə vermək, Razılaşma iştirakçılarının tədbirlərində iştirak etmək, ümumiyyətlə Razılaşma iştirakçıları ilə gündəlik əməkdaşlıq etmək barədə öhdəlik götürürlər.

3. Dəstək strukturları

«Merlərin Razılaşması» təşəbbüsü miqyasından asılı olmayaraq, bütün Avropa şəhərləri üçün açıqdır. Kadastrın və Fəaliyyət Planının hazırlanması üçün kifayət qədər resursu olmayan kiçik şəhərlərə belə imkanlara malik hakimiyyət orqanları tərəfindən dəstək verilməlidir. Belə dəstək strukturları regionlar, dairələr, əyalətlər, iri şəhərlər sistemi NUTS III regionları (statistik ərazi vahidləri nomenklaturasına daxil edilmiş regionlar) və ya məsləhətçi şəhərlər ola bilər. Hər bir dəstək strukturu Komissiya tərəfindən Razılaşmanın aparıcı iştirakçılarından biri kimi tanınacaq. Razılaşmada iştirakın səviyyəsi, eləcə ə qərarların qəbul edilməsi prosesində iştirak səlahiyyəti daxil olmaqla digər konkret şərtləri xüsusi yazılı Razılaşmada ətraflı şəkildə əks etdiriləcək.